

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

X. évfolyam, 213 (2775) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Német tengeralattjárók újabb nagy sikere:

82 és fél ezer tonnatartalmu hajót süllyesztettek el két ellenséges hajókaravánból

Szétbomlás jelei mutatkoznak az Ukrajnában bekerített csapatok között.
Holtpontra jutottak a japán-amerikai tárgyalások

Vezéri főhadiszállás (NTI) A véderő főparancsnoksága közli: **Tengeralattjáróink az Atlanti óceánon megtámadtak két ellenséges hajókaravánt és egy egyedül haladó ellenséges kereskedelmi hajót. Kemény harcokban elsüllyesztettek 13 hajót, köztük négy tartályhajót, 82.500 tonnával. Egy másik hajót torpedótalálat következtében megrongálódott. Három őrhajó kivonta magát a támadás elől és cserbenhagyta a védelmére bízott hajókat.** (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német nagy hatósugaru repülőgépek vasárnap az Atlanti óceánon a francia partvidéktől mintegy 1600 kilométerre elsüllyesztették a Sitala nevű 6218 tonnás brit tartályhajót és súlyosan megrongálták a Faroer szigetek közelében egy 1500 tonnás hajót. A hétfőre virradó éjjel német gépek sikeresen támadták Margate kikötőjét. A Temze torkolata előtt több robbanást és tartós tüzet figyeltek meg. (MTI)

EGYRE JOBBAN SZORUL A HUOK AZ UKRAJNÁBAN BEKERÍTETT CSAPATOK KÖRÜL

Rómából jelentik: (MTI) A Voce d'Italia budapesti jelentése szerint egyre szűkebbre szorulnak a hurkok az Ukrajnában bekerített szovjet csapatok körül. Az egyes zsákokban a csapatok szétbomlásának jelei mutatkoznak. E csapatok parancsnokságában teljes a fejtelenség. A parancsnokok repülőgépen igyekeznek elmenekülni. A politikai biztosok a polgári lakosság körében próbálnak elrejtőzni. A szövetséges hadsereg ragyogóan folytatja a hadműveleteit és nyomon követi a Donec-émence felé menekülő szovjet csapatokat. A foglyok és a zsákmány számbavétele már folyik. Már megállapítható, hogy a hadizsákmány teljesen beláthatatlan mennyiségű.

"ANGLIA LEKÉSTE A KIEVI AUTÓBUSZT"

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo d'Italiában Appolius Kievnél, az oroszok szent városának eleste után felállítja az oroszországi háború eddigi mérlegét. Megállapítja, hogy Kiev elfoglalásával az új Európa hatalmas győzelmet aratott a bolsevizmus felett. Ez a győzelem döntő lehet az egész háború kimenetelére. A Szentpétervár elleni hadműveletek szintén sikerrel folynak. Vorosilov tábornagy, hír szerint, már elhagyta Szentpétervár környékét és a Szentpétervár-Vologda

mögötti vasutvonalon igyekszik össze gyűjteni egy új harc képes hadsereget. Könnyen lehet, hogy Szentpétervár lakossága kellemetlen meglepetést tartogat Stalin számára. Az élelmiszer fogytán van, a város lakossága bizonyára rájön arra, hogy más Stalin retorikája és más a háborús valóság. Londonban is sokat beszélnek, annál kevesebbet cselekednek. A Szovjetnek küldött amerikai segítség jelentéktelen. Hír szerint a potomac-i terv megbukott, a moszkvai értekezlet eimrad és az angolok lekésték a kievi autóbust.

Veszélyben a Szovjet kaukázusi olajvidéke

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma jelentése szerint az angol sajtó nagy aggodalommal tekint a kaukázusi olajvidék sorsa felé. A Daily Express katonai szakértője szerint a Szovjetnek körülbelül nyolc hete van arra, hogy megmentse, vagy elveszítse a kaukázusi olajvidéket. A Szovjetet igen súlyos veszély fenyegeti, nem annyira Szentpétervár, mint Ukrajna felől.

Keleti arcvonal. A Stefani Iroda kiküldött munkatársának jelentése szerint az olasz expedíciós hadtest nagy sikerrel működik együtt az ukránai német csapatokkal. Az olasz csapatok e pillanatban újból mozgásban vannak és egy harmadik, igen jelentős hadi-cselekményt oldanak meg. (MTI)

KOMOLY VESZÉLYBEN VAN A SZOVJET HADIANYAGTERMELESE

Milából jelentik: (Stefani) A Corriere della Serra jelenti a keleti harctérről, hogy a Don-medence minden ipari vállalata megszüntette a munkát. A szénbányák, az alumínium gyárak és a vaskohók elhagyták. A munkásokat behívták katonáknak. A gyárak bezárását a moszkvai kormány rendelte el, mert a donvidéki kohók nem kapnak nyersanyagot a tengelyhatalmak kezére került vasbányákból. Ugyanez a helyzet az alumínium- és a magániparban is. A Donvidéket ellátó bányák a szövetségesek birtokában vannak. A szovjet hadianyagtermelés tehát komoly veszélyben van, mert a Bug folyó ipari forrásainak elvesztéséhez járul még a Pétervár körüli ipartelepek elvesztése, amelyeknek

Rómából jelentik: (MTI) A Corriere della Sera newyorki értesülése szerint washingtoni jól értesült körök úgy tudják, hogy Anglia lemond elsőbbségi jogáról az Amerikából érkező fegyverszállítmányok tekintetében. Az angolok szerint a Szovjetnek most sokkal égetőbb szüksége van fegyverre, mint Angliának.

Stalin értésére adta az angol és amerikai kormányoknak, hogy a bolsevista ellenállás tartama az Egyesült Államokból érkező hadianyag mennyiségétől függ.

működése a gyakorlatban teljesen megbénult. (MTI)

FOKOZZÁK A SZIBÉRIAI HATÁR ELLENŐRZÉSÉT AZ ÁZSIAI SZOVJET ERŐK

Torinóból jelentik: (Stefani) A Gazzetta del Popolo jelenti Tokióból: Az ázsiai szovjet erők fokozzák ellenőrzésüket a sibériai határ mentén, ahol készen állanak minden eshetőségre. Az európai hadműveletek fejleményei egyáltalán nem befolyásolják az ázsiai katonai intézkedéseket, amelyeket a szovjet a tengelyhatalmakkal kitört ellenségeskedések kezdetén léptetett életbe. Vladivosztozk körül nagy gyorsasággal erősítik meg a japáni tenger szovjet oldala mentén lévő kikötőket, a Bering-öböl szigetait és Kamcsatka félszigetét. A keleten állomásozó szovjet hajóhadat hat-hat régi tengeralattjáróból és a balti-tengeri hajógyárak-

Elkobozták a volt perzsa sah minden vagyonát

Teheránból jelentik (Reuter): A volt uralkodó minden ingó és ingatlan tulajdonát elkobozták az állam javára. (MTI.)

Mint a Pest teheráni jelentése mondja, az iráni császári ékszerek holléte még ismeretlen. A képviselőház külön bizottságot választott az ékszerek felkutatására. Ez a bizottság egyben megvizsgálja a lemondott uralkodó anyagi helyzetét, aki az állami egyedárusításból tudvalevően 12 millió dollárt élvezett.

ban épült újabb mintájú egységből áll, továbbá több gyorsnaszádból, ágyúszádból és torpedóvetőből. Legutóbb 20 darab megrongált hajó érkezett az egyik északeurópai szovjet kikötőből a Sarki-tengeren át végzett veszélyes uton Vladivosztozkba, ahol a hajógyárakban kijavították a sérüléseket. MTI

HUSZ ÉV ÓTA KÉSZÜLÖDIK MOSZKVA ERRE A HÁBORURA

Ankarából jelentik: (NTI) Ingersoll amerikai újságíró, aki nemrégiben érkezett Moszkvából Charkovon keresztül Törökországba, kijelentette, meg van győződve arról, hogy a Szovjet 20 éve készülődik gondosan erre a háborúra és főfigyelmét a katonai felszerelésre fordította. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) szovjet beismeréséhez, amely szerint Kievet kiűrtették, az angol rádió azt a megjegyzést fűzi, hogy a Szovjet helyzete most sokkal súlyosabb, mint két héttel ezelőtt. (MTI)

DERULATÁSSAL VÁRJÁK NÉMET KÖRÜKBEN AZ ANKARAI TÁRGYALÁSOK EREDMÉNYÉT

Ankarából jelentik: Mint a Mai Nap értesül, az angol-török kereskedelmi szerződést megkötötték. Ez a hír meglepetést keltett, mivel a német gazdasági bizottság most tárgyal Törökországban. A szerződés részletei még nem váltak ismertekké.

Iszambulból jelentik: (B. T.) Clodius, az Ankarában tárgyaló német főmegbízott, valószínűleg e héten befejezi tárgyalásait és hazautazik. Törökországi német körökben derulátással várják a tárgyalás eredményét.

HOLTPONTRA JUTOTTAK A JAPÁN-AMERIKAI TÁRGYALÁSOK

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Times egyik hydepark! jelentése szerint az Egyesült Államok és Japán közötti tárgyalások, holtpontra jutottak. A tárgyalások megakadása Hull külügyminiszter idegenkedésére vezethető vissza. A legújabb értesülések szerint nincs lehetőség a helyzet megoldására addig, amíg Japán magatartása nem lesz engedékenyebb, mivel az Egyesült Államok nem hajlandó a megegyezésre ráfizetni.

Iszambulból jelentik (Bud. Tud.): Hír szerint a lemondott iráni sah Egyiptomba készül, ahonnan valószínűleg Dél-Amerikába utazik tovább.

Iszambulból jelentik (Bud. Tud.): Iránból érkező hír szerint hatszáz német és hatszáz olasz nő és gyermek, valamint 50 éven felüli férfi, akiket az angol kormány Irán elhagyására kötelezett, elindult társas gépkocsikon Iszambul felé. Iszambulból két román gőzös viszi őket Bulgáriába. (MTI)

Churchill szerint:

Anglia kénytelen békét kötni az amerikai hajóhad gyors beavatkozása nélkül

Roosevelt gyengélkedik. Rohamosan emelkedik Amerikában a mezőgazdasági termékek ára

Newyorkból jelentik: (NTL.) Wheeler demokrata szenátor nyilatkozatában kijelentette az újságíróknak, hogy az elnök tüzelési parancsa arra enged következtetni, hogy az elnök mindent igénybe vesz, hogy az Egyesült Államokat betaszítsa a háborúba. Ez a parancs megerősítette azt a hírt, amely szerint Churchill a legutóbbi megbeszélésen kijelentette, hogy Anglia kénytelen békét kötni abban az esetben ha az Egyesült Államok hajóhada 60 napon belül nem avatkozik be a háborúba. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTL.) Newyorki lapok washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok hajóhada védelmébe veszi nemcsak a nem hadviselő, hanem a hadviselő államok hajóit is, ha azok amerikai hadanyagot szállítanak, mindaddig, amíg a hajók amerikai szempontból életbevágóan fontos vizeken hajóznak. Ezeket a vizeket nem határozzák meg, hogy a németeket tévedésbe ejtsék. Jelek vannak arra, hogy a védő kíséret érvényes az egész Atlanti-óceánra. (MTI)

ROOSEVELT ALÁIRTA AZ ÚJ ADÓZÁSI TÖRVÉNYT

Newyorkból jelentik: (NTL.) Mint az Associated Press jelenti Hydepark-

ból, Roosevelt elnök aláírta az új adózási törvényt, amely a legnagyobb megadótatást jelenti az Egyesült Államok történelmében. Ezzel az állami bevételek összege több, mint 13 milliárd dollár. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTL.) Henderson árkormánybiztos a képviselőház bankbizottsága előtt kijelentette, hogy a legutóbbi 12 hónap alatt

Nehéz ma háziasszonynak lenni!

Nagy fekete táblára, messze riktó fehér betűkkel írták ki a piacon a zöldség, a tojás, a gyümölcs szabott árát, de ez alig szolgált más célt, mint hogy még jobban felbosszantsa a háziasszonyokat, akik amúgy is csak nagy lelki és fizikai küzdelmek árán tudják elvégezni napi bevásárlásukat. Meri a fekete tábla hatósági kiírásai ragyogó elkülönítettségben állanak az árak hullámzásai felett: senki sem alkalmazkodik hozzájuk. Ha akad egy-egy vállalkozó szellemű bevásárló, aki rendőrt hív az árushoz, hogy érvényt szerezzen az ármegállapításoknak, a karháttalom igénybevételével meg tudja ugyan valósítani az olcsóbb bevásárlást, de az átok, amit

a mezőgazdasági termékek ára 32 százalékkal emelkedett. A többi élelmiszer ára 24 százalékkal emelkedett. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTL.) Az elnök híre szerint gyengélkedik és néhány napig nem foglalkozik közügyekkel. Az elnök a Hydeparkban vonult vissza. (MTI)

SZOVJET AKNABA ÜTKÖZÖTT ÉS ELSÜLYEDT EGY BOLGAR GÖZÖS

Szófiából jelentik: (NTL.) Az Isztambul felé haladó 4180 tonnás „Rodina” bolgar kereskedelmi gőzös a vasárnapra virradó éjjel elsülyedt. — (MTI)

Szófiából jelentik: (Stefani.) Hivatalos jelentés szerint a „Rodina” gőzös szovjetorosz aknában robbant fel. Megállapították, hogy a „Csipra” gőzös, amely 15-én sülyedt el, szintén szovjetorosz aknába ütközött. (MTI)

„erőszakoskodásért” szólnak rá, nem éri meg az árkülönbséget, amelyet ezzel az eljárással meg lehet takarítani. Árusok, kofák, termelők egyszólamuan a legszörnyűbb szitkokkal támadnak rá s a rendőr vagy a piaci ellenőr hatósági eszközei közt rendszerint nem szerepel a hangfogó is, amivel a piaci elárusítók haragjának kitöréseit enyhíteni tudnak...

A piaci hangnem sehol sem szokott finomsági versenyre kelni a művelt társalgás modorával, de a nagyvárosi piac, úgy hisszük, európai rekordot tartott a goromba megnyilatkozások tekintetében még normális időkben is, amikor a kindlat és a kereslet között megvolt a természetes viszony, sőt a felhordott élelmiszerek bősége alullicíálásokra kényszerítette a kindlatot. Ma azonban a nagy árukészletek hiánya oly mértékben fokozza az eladókban jelentőségük tudatát, annyira felpuffasztja bennük az elárusítói dőlyföt, hogy a vásárló számára teljességgel elviselhetetlen hangnemet honosítottak meg a piacon.

A vevő már nem is mer hivatkozni a hatóságilag megszabott legmagasabb árakra, midőn alázatos koldusként megjelenik a piaci árus öfelsége előtt, de néha mégis kényszerül széken drágállani a tőköt, káposztát, vagy paradicsomot, amit háztartása számára beszerezni óhajt. Bátoran kifogásaira azonban dűrva felcsattanás a válasz:

— Ha nem tetszik, ne vigye el... Ha nincs annyi pénze, ne egyék, vagy érje be kevesebb... Mit gondolt maga: lopom én az árut?

Sok háziasszony sirva ér haza reggeli bevásárló útjáról, nem is azért, mert húst vagy zsírt egyáltalában

nem kapott, hanem, mert az üres látkeléhez való beszerzésénél is olyan válogatott gorombaságokkal sebzették meg, amelyekért sehol nem kaphat elégtételt és amelyek akkor is fájnak még, amikor másnap új bevásárlási útra indul az új sérelmek biztos kilátásaival.

Méltányolni kell azokat a nehézségeket is, amelyekkel az elárusítók — s köztük a rendszerint türelmesebb és előzékenyebb termelők, — küzdenek s főként figyelembe kell vennünk a kockázatot is, amit ők a mai körülmények között is vállalni kénytelenek, de azt hisszük, a gorombaságokat és sértegetéseket, amelyek elmennek a vevők józan ítéletének és értelmi képességének egészen komiszhangu kétségbevonásáig is, a rendkívüli viszonyok sem teszik éppen kötelezővé.

A dinnyepiacon különösen vad állapotok uralkodnak. Itt még jobban kiélezte a helyzetet a vásárlás technikája. A vevő aggódik, vajjon jó-e az a dinnye, amit az árus — kilóját 30 fillérért — kínál, mire a kereskedő készséggel meglékeli a dinnyét. Ha a dinnye nem bizonyul kifogástalannak, a vevő vonakodik átvenni, mire az árus gorombáskodni kezd, hivatkozva nagy tőkebefektetésére, a kárára, ami a dinnye meglékélésével éri, leszidja a szerencsétlen vevőt, ostobának, hülyének nevezi, aki nem éri a dinnyéhez, jobb lenne, ha tőköt vásárolna, olyat, mint a feje, — mire a vevő, aki szép szóra talán figyelmen kívül hagyta a lékeli eljárás tulajdonképpen értelmét és mégis átvenné a kifogásolható minőségű dinnyét, most már megbicsakolja magát s ott akarja hagyni a poshadt görögöt, de az árus utána ered, szidni és ráncigálni kezdi, hogy erre meg amarra, vegye meg azt a dinnyét, mert különben leüti, mint a kutyat... Dulakodás támad, a piaci ácsorgók összecsozdulnak, ki az árusnak, ki pedig a vevőnek fogja pártját, s mint hogy hatósági lényező ilyenkor rendszerint nincs sehol, pillanatok alatt kész a ribilió.

Az ilyen jelenetekre semmi szükség sincs a mai körülmények között. Azért a piaci árusokat sürgősen meg kellene rendszabályozni nemcsak a szabott árak tiszteletbentartása, hanem a jómodor tekintetében is.

(*)

Pétain tábornagy megbélyegezte a német katonák elleni merényleteket

Vichyből jelentik: (NTL.) Pétain tábornagy vasárnap rádióbeszédét intézte a francia néphez. Ma este mély meghatódással és egész nyíltan meg kell mondanom nektek, hogy mit kell tartanom azokról az ismételt merényletekről, amelyeket néhány hete elkövetnek a megszálló hadsereg egyes

katonái ellen. Ezek a merényletek csak újabb szerencsétlenséget idézhetnek elő. Külföldi ügynökök rovására kell mindezeket írni. Nem egyeztethető össze a francia hagyomány, hogy a sötétben katonákat támadjanak meg. (MTI)

Felavatták a Bihari Turista Egylet várakörnyéki útjelzéseit

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap avatták fel a Bihari Turista Egylet első várakörnyéki útjelzéseit. Az utvonalon, amelyen a jelzéseket körültekintő és fáradságos munkával elkészítették, kellemes fekvésű szőlőhegyek között vezet a Közkórháztól a Vörösmarthy-uton (volt Kórház-utcán), a Kálvária-utca és a Fugyi-hegy melletti szőlőig, amelyek alatt elágazással letér az első védett forráshoz. Itt kedves pihenőhely van kezdő turisták számára. Innen szép szálerdőkön át vezet a jelzett út egészen a Balaskó-kilátóig. Ennek az utnak van még egy letérője a környék egyik legbővebb vizű forrásához. A Balaskó-kilátótól egy másik, ugyancsak jelzett uton lehet visszatérni a fugyivásárhelyi szőlők felett, a vízművek felé, a Bunyitay-liget felé.

Az útjelzéseket Tóth Sándornak, az idegenforgalmi hivatal tisztviselőjének irányítása mellett lelkes nagyvárosi cserkészek végezték. Mintegy 250 jelzést helyeztek el ezen az utvonalon. Táblák jelzik a források távolságát az illető pontoktól és az utelgázásoknál figyelmeztető jelek mutatják az irányt.

A vasárnapi útjelzés-avatáson nagyobbszámú kiránduló társaságot vezetett Papp Lajos, az idegenforgalmi hivatal vezetője. A verőfényes őszi nap kellemessé tette az utat s a résztvevők elismeréssel állapították meg, hogy a Turista Egylet ezekkel az útjelzésekkel jelentős munkát végzett, ami bizonyára hozzá fog járulni a nagyvárosi közönség kiránduló és turista-kezelésének növeléséhez.

DREHER HAGGENMACHER NAGYVÁRADI SÜR

a legkönnyebben beszerezhető „folyékony kenyér”
Legolcsóbb, legegészségesebb népital!

Minden italmérésben naponta frissen kapható!

Elérték a németek az Azovi-tengert a támadó arcvonal déli szárnyán

A Moon- és Ösel-szigetek teljesen német kézen vannak. Erődökké alakították át Leningrád bérházeit

Sürgős segítséget kért Angliától a szovjet nagykövet

Vezéri főhadiszállás. (NTI.) A véderő főparancsnokság közli: A német támadó arcvonal déli szárnyán elérték az Azovi-tengert. Egy gyalogos hadosztály Beris'au mellett északkeletre a legsúlyosabb körülmények közt átkelt a Dnyeper széles alsó folyásán és a hídfőt minden ellenséges támadással szemben megtartotta. A Kievtől keletre és délkeletre körülzárt ellenség megsemmisítése tovább folyik. A nyugatról Kievbé hatolt német erők áttörték a Dnyeperen és egyesültek a Deznán át északkeletről támadó erőkkel. Az ellenség heves áttörési kísérlete kudarcba fulladt. A légierő Krimtől nyugatra elhelyezett egy előőrhajót, egy ágyu-

naszadot és három kereskedelmi hajót tizezer tonnával. Ezenkívül eltaláltak egy szovjet torpedórombolót. Erős harci gépek kötélek a vasárnap virradó éjjel nehéz és legnehezebb bombákkal Suothampton kikötőjét bombázták. Sok tűz keletkezett. Más gépek több repülőgépet, valamint dél- és kelet-angliai kikötőket támadtak. Az angol légierő szombaton a Csatorna mentén 39 repülőgépet veszített. Két saját gépünk nem tért vissza. A vasárnap virradó éjjel Észak- és Délnyugat-Németország felé repültek be ellenséges gépek. Egyes ellenséges gépek egész a fővárosig hatoltak. Jelentéktelen kárt okoztak lakónegyedekben. Három angol gépet lelőttünk. (MTI.)

zett támadás alkalmával 302 szovjet páncélost pusztított el. (MTI)

SÜLYOS VER- ÉS ANYAGVESZTESÉGGEL JÁRNAK A SZOVJET CSAPATOK KITÖRÉSI KISÉRLETEI

Berlinből jelentik: (NTI.) A Kievtől keletre körülzárt szovjet csapatok az áttörési kísérletek folyamán nemcsak sok halottat, hanem igen súlyos anyagveszteségeket is szenvedtek. A 18-iki és 19-iki harcokban egy német hadosztály 119 páncélost, 38 ágyut és öbbszáz gépkocsit semmisített meg. (MTI.)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés
Nagyvarad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

tett meg. A szovjetek kísérletei, hogy áttörjék a vasgyűrűt, összeomlottak a német gyalogság tüzeiben. Német harci gépek vasárnap sikeres támadásokat intéztek Kronstad kikötője ellen. Vasárnap délután, a lelőtt brit vadászok száma harmincra emelkedett. Egy német gép nem tért vissza. Az angol légierő az utolsó 24 óra alatt a Csatorna partján 65 vadászgépet veszített, ezzel szemben a német veszteség három gép volt. (MTI)

A szovjet nagykövet újabb segélykérése

Amsterdamból jelentik (NTI): Mint az angol hírszolgálat jelenti, a londoni szovjet nagykövet Nagybritanniához intézett beszédében többi között a következőket mondotta: Szükségünk van páncéllkocsikra, páncéllkocsikra és mégegyszer páncéllkocsikra. A szovjeteknek ugyanis a kétezer mérföldes harcútereken nagy veszteségei vannak páncélosokban. Sürgősen szükség van az önök segítségére. Közös arcvonalunk van. Önöknek azonnal küldeni kell páncélos erőd-

téseket az arcvonal azon részére, amelynek ki kell tartani az ellenség nyomását. Kétszer ad, aki idejében és kellő helyen ad. (MTI.)

Amsterdamból jelentik: (NTI.) Mint a londoni rádió jelenti lord Beaverbrook terveket vitt magával a Szovjetnek nyújtandó angol-amerikai segélynyújtásra vonatkozóan. Az angol kormány már hozzá is járult ezekhez a tervekhez. (MTI.)

SZENT HÁBORUNAK NEVEZTE ANTONESCU MIHALY A BOLSEVIZMUS ELLENI HARCOT

Bukarestből jelentik: (MTI.) Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök rádiókiáltványt intézett a néphez. — A bolsevizmus ellen vívott harc szent háború — mondotta a miniszter. — Ebben a harcban a román nép lelkesen áll a nagy Német Birodalom védereje oldalán. Aki tudatában van annak, hogy milyen veszedélmmel fenyegette a kommunizmus a családot, a vallást és a magántulajdont, annak kötelességének kell éreznie a bolsevizmus elleni háboruban való részvételt. (MTI.)

Megsemmisítették a németek a Kievnél körülzárt ellenség erős részeit

Vezéri főhadiszállás (NTI) A véderő főparancsnoksága közli:

Reichenau vezértábornagy, valamint Kleist és Guderian vezérezredes páncélos hadseregei a Kievtől keletre folyó bekerítő ütközetben megsemmisítették a körülzárt ellenség erős részeit. Már is több, mint 150.000 foglyot ejtettek és 151 páncélost, 602 löveget és beláthatatlan mennyiségű egyéb hadianyagot zsákmányoltunk. A körülzárt ellenség harcra kész részeit szétverése folyik. A foglyok száma és a zsákmány mennyisége előreláthatóan emelkedik még. (MTI)

Vezéri főhadiszállás. (NTI.) A véderő főparancsnokság közli: A hadsereg, a légierő és a haditengerészet mintaszerű együttműködésben újabb sikereket ért el és merész elszántsággal elfoglalták Aaransburgot, Özel szigetének fővárosát. Ezzel a Moon és az Özel sziget szilárdan német kézen van. Márcsak az özei helyőrség szétszórt részei vannak a sziget nyugati részében. Megsemmisítésük küszöbön áll. (MTI.)

HÁROMSZÁZ SZOVJET PÁNCÉLOST PUSZTÍTOTTAK EL A NÉMETEK LENINGRÁD KÖRÜL

Amszterdamból jelentik: (NI) Az angol hírszolgálat tegnapi jelentése sze-

Térképünkön jól látható a meghódított Ösel és Dugó sziget

rint Leningrád bérházeit erődökké alakították át. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Egy német páncélos hadosztály a Leningrád körüli szovjet védelmi vonal ellen inté-

250 ezer tonna hajóteret veszített Anglia egy hét alatt

Berlinből jelentik: (NTI.) A német haditengerészet az elmúlt héten Izland körül 164.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztett el. Az Atlanti-óceán északi részében 27.000 tonna hajóteret, az angol partok mentén 25.000 tonnát süllyesztettek el. A légierő 34.300 tonna hajóteret süllyesztett el. A britek egy hét alatt 250.300 tonna hajóteret veszítettek. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 475. közleménye: A légierő a 20-ra virradó éjjel bombázta Málta szigetének fontos légitámaszpontjait. A nyugat-afrikai arcvonalon tüzérségi tevékenység folyt. Bardia szakaszán a lépvédelem lelőtt egy ellenséges gépet. Az ellenség támadta Tripolit. Kelet-Afrikában előretolt osztagok csatároztak. A Földközi-tengeren lelőttünk egy ellenséges gépet. (MTI.)

A NAGYHATALMAK HÁBORUJA MÉG KIÉLEZŐDHEK — MONDOTTA A SVÉD MINISZTERELNÖK

Stockholmból jelentik: (NTI) A svéd miniszterelnök tegnap beszédet mondott. Beszédében az északi államok egymáshoz való viszonyát is érintette. Megállapította, hogy a nagyhatalmak háborúja még kiéleződhet.

HATVAN SZOVJET TENGHERESZT INTERNÁLTAK SVÉDORSZÁGBAN

Stockholmból jelentik: (NTI) A tengerészeti hivatal közölte, hogy vasárnap hatvan szovjet tengerészt internál-

tak. Ezek a szovjet tengerészek néhány kishajón keresték fel a svéd parti vizeket. (MTI)

Kantonból jelentik: (NTI.) A Délkínában működő japán csapatok szeptember 20-án, alkonyattájban nagymérvű hadműveleteket indítottak a délkeletre álló csunkingi csapatok ellen. A hadművelet célja az ottani csunkingi haderők megsemmisítése. (MTI)

Térképünkön jól látható a kievi német előretörés és átkarolás, továbbá a jövő sikereik kibontakozásának lehetősége.

MÁRKY GÉZA

a Szigligeti Színház amorózójának útja Sidi bel Abbastól Nagyváradig...

A napokban mutatkozott be a nagyváradi színházi közönségnek Márky Géza, a társulat amorózója egy nöhódító elegáns adjutáns szerepében. Ki ez a fiatal gyerek? — tessék fel a kérdést önmagunknak először s utána a Művész úrnak.

— Mit gondol, hány éves vagyok? — volt a felelet.

— 21, esetleg 22...

— Hát igen, 31! — mondta büszkén s megcsillogtatta egészséges fogorát. Nem látszik többnek 22 évesnél, pedig Márky Géza színművész úr élete legnagyobb kalandján már túl van, mert hiszen másfél hónapon keresztül Afrika forró napján barmult, mint az Idegenlégió katonája... De menjünk sorrendben.

— 1927-ben, 17 éves koromban „nagy szerelmi csalódás ért” — mondja nevetve, — iskoláimat elhanyagoltam, nem izlett a tanulás. Elhatároztam, hogy valami megoldási keresek, még pedig kalandos úton. Társaságomnak volt egy tagja, aki öt évet töltött a francia Idegenlégióban. Kioktatott, hogy Bécsben, a Kernnerstrasse egyik vendéglőjében kell jelentkezni. Az iskolatársak elzáróították órájukat, felöltőjüket és így összeszedtek számomra 70 pengőt. Kikísérték a Keleti-pályaudvarra és én felültem a bécsi gyorsra. Magyaróvárig szóló jeggyel a zsebemben, utlevél nélkül. Magyaróváról gyalog Csornára mentem itt átszöktem a határon, Királyhidáig (Bruckneudorf) ismét gyalog tettem meg az utat, majd egy helyi érdekű vonattal Bécsbe érkeztem, ahol a Kernnerstrassén nem találtam meg azt a bizonyos vendéglőt...

— „Törhetetlen kitartással” megmaradtam elhatározásom mellett, akárhogy is, ki kell jutnom az idegenlégióba, hiszen nemrég láttam a Halállelés című filmet, Ronald Colmannel és úgy éreztem, ezeken a kalandokon nekem is keresztül kell mennem.

— A fiúktól kapott tőkém itt már 40 pengőre csappant, takarékoskodnom kellett. Bécsből Bregensig, az akkori osztrák-svájci határig a mintegy 800 kilométeres útat gyorsvonattal II. osztályú Pulmannkocsi-tengelyén tettem meg. Bregensben kiszöktem a kocsi alól, megtaláltam a határ: Svájc felé. A két országot itt egy kis hegyi folyó választotta el, a hidakait pedig mindkét oldalon határőrség védte. Tovább kutattam. Este 10 óra tájban egy vízduzzasztó föltésre bukkantam, ami a folyón vezetett át körülbelül 70 méter magasságban. Fél méter széles peremen gyalogoltam át s a tulsó oldalon nem azért sóhajtottam fel, mert túl voltam a halálszakadékon, hanem mert svájci földet éreztem a talpam alatt.

Utazás a vonat-tengelyen

— Németül nem sokat tudtam akkor, — folytatja a visszaemlékezéseit: Márky művész úr, — még kevésbé a „switzer dutschot”. Elképzelhető, milyen nehézségekkel kellett megküzdenem, amíg eljutottam Zürichig. Zürichből, akárcsak Bécsből „vonaton” utaztam Genfbe. Meg kell azonban állapítanom, hogy a svájci vonat tengelye „sokkal komfortosabb volt, mint az osztráké...”

— Genfbe érkeztem tehát. a határ-

városba, itt már nem volt olyan probléma francia területre jutnom. Néhány lépcsőn le kellett menni a tó medrébe, öt-hat kilométer gyaloglás a város határán kívül és már francia területen járt az ember. A Lyon felé vezető országúton egy fiatal vizsgálóra akadtam és felkérkeztem egy csokoládégyár teherautójára...

— Lyonban voltam, a város nagyon tetszett, közel éreztem magam végcélomhoz, a „napfényes halál országához.” Jelentkeztem a katonai parancsnokságnál, mint ifjúsági sportoló a fizikai követelményeknek megfelelttem. Koromat egy német biro-

Ébredés az álmokból

— Körülbelül 80 kilométeres gyaloglás után elértük Sidi bel Abbas felé vezető vasutvonalat, itt már különvonat várta a társaságot, amely levitt bennünket ebbe az érdekes városba, amely a francia Idegenlégió központi elosztó helye.

— Itt aztán az álmok megváltoztak. Nem kötötték ki az embereket az 50 fokos napra, a „sergentek” sem korbácsolták a legénységet. De azért nem érezte úgy magát az ember, mintha a nagyváradi járdán sétált volna... légionista voltam, de nem találkoztam Ronald Colmannel, sem Gary Cooperral, csak fáradt, elcsigázott katonákkal. Ebben az időben dúltak az Abd el Krim háborúk. reméltem, hogy egy ütközetben én is résztvehetek. A sors azonban más-kép rendelkezett. Ezalatt ugyanis odahaza, Budapestén édesapám sem ült féltlenül, hanem a legnagyobb apparátussal nyomoztatott utánam. A legeredményesebbnek a barátaim arcára kimért hatalmas pofonok bizonyultak. Szüleimnek sikerült egy légióból írt levelezőlapot elcsipelni, ami három hónappal a szökésem után történt, tehát a 18-ik évemet még akkor sem töltöttem be, a légió törvényei szerint 18 éven alúl még idegen állampolgár sem lehetett a légió tag.

.....

Több ideiglenes szolgai állás betöltésre vár

A napokban rövid hír jelent meg lapunkban, amelyben arról irtunk, hogy az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél több, ideiglenes minőségű kiegészítő szolgai állásra pályázatot hirdetnek. Bizonyosan sokan el sem olvasták ezt a napihírt. Annál többen vannak azok, akiknek szemében felcsillant a remény: állásra van kilátás, ha nem is főúri fizetéssel, nyugdíjjal és ingyen lakással, de egy kis darab kenyér mégis, ideiglenes minőségű kiegészítőszolgai minőségben. Mennyi fizetése lehet egy ilyen szolgának, nem tudom. Hatvan pengő? Kilencven, vagy százhusz? Mindegy. Egy darab kenyér. Megdöbbenő, hogy Nagyváradon is mennyien vannak, akiknek ez az ideiglenes állás is felelet jelentene télire, egy-két lapát szénét, vagy darabka fát a kályhába és elsősorban is azt a bizonyos kenyeret. Mert a hír megjelenése óta naponta tömegével jönnek szerkesztőségünkbe a szegény emberek és a pályázati feltételei után érdeklődnek.

odakint? hideg...
sötét...
eső...

ide bent

PAPP MARGIT-bútorok
meleg otthon — igazi kényelem

Kiállítás: Rimanóczy-utca 8.

dalmi iskolai barátomtól elhozott keresztlevelével segítségével két évvel kitoldottam s aláírtam az öt évre szóló szerződést. Beöltöztettek s átvittek Algirba, innét a transzfrikai vonaton El Ahbar oázisig vittek ismét gyalog mentünk tovább mintegy hatszáz bajtársammal együtt, akik között egyedül voltam magyar. Nem mondhatom, hogy valami otthonosan éreztem magam közöttük

hiányzik az arcukról a jó magyarság ajánlólevele...

Tudjuk, hogy ma, amikor a szélsőséges irányzatok könnyebben találhatók hivatkozva a nélkülözhető szegények között, jól meg kell válogatni, ki lehet szolgá egy fontos közintézetnél. De azt is tudjuk, hogy a tömördek okmány beszerzése mennyi pénzbe kerül és a szegény embereknek, akik a mindennapi betevő falatot sem minden nap tudják megszerezni, senki sem hitelez azokat a pengőket, amiket mondjuk egy ilyen állás elnyerése igényel. Mennyivel egyszerűbb volna, ha mindössze egy rendőrhatalósági igazolvány elég lenne ilyen esetben. A rendőrhatalóságok ugyanis rendszerint jól tájékozottak az egyes városok, községek lakóinak erkölcsi és politikai magatartását illetően és az ő bizonyítványuk minden egyebet pótolhatna. Milyen egyszerű lenne ez. A közoktatás egyszerűsítése után az ideiglenes szolgai állások betöltésének az egyszerűsítésével sok, sok szegény és érdemes ember számára tehetővé lehetné a kenyérhez való hozzájutást. Nem kellene hozzá semmi más, csak gyors intézkedés. És tömördek hála szállna az illetékesek felé, mert néhány karaj kenyérrel több juthatna a szegény embereknek.

Mély tisztelettel felhívom erre az illetékes hatóságok figyelmét. (h. 6.)

Az országrészek visszatéréséért ad hálát az októberi Katolikus Nagygyűlés

Az október 4, 5, 6, 7. napjaira Budapestre összehívott Katolikus Nagygyűlés mindenekelőtt hálát ad a Gondviselésnek, hogy országunkat Észak- és Északkelet után, Keleten és Délen is megnagyobbította. De négy évfordulóra is emlékeztet ez a Nagygyűlés. Először Szent László királyra, a tártárjárásra és így Árpád házi Boldog Margitira, végül negyedszer a szociális pápai körlevélre, a Rerum Novarumra. De a jövőbe is néz ez a Katolikus Nagygyűlés, amelynek fényében Szent István országa áll. Erthető, hogy ezek a vezérgondolatok milyen nagy vonzóerővel bírnak, kiváltképp a visszatért Felvidéken, Kárpátalján, Erdélyben és a Bácskában, ahonnan nagy tömegek felzárándokolását várják a Katolikus Nagygyűlésre. Hogy a vidékiek felutazását az Actio Catholica megkönnyítse, féláru menetdíjkezdményt biztosított a MÁV összes vonalain. A féláru utazásra jogosító igazolvány ára 2 pengő. Megváltható a plébánia hivataloknál, a MÁV menetjegy irodáknál és Budapestén az Actio Catholica központjánál. Az utóbbinál válthatók meg a Nagygyűlés három nyilvános ülésére szóló ülőhelyek. A Nagygyűlés három nyilvános ülése mind a három alkalommal a Vigadó nagytermében lesz. És pedig október 5-én, vasárnap délelőtt 10 óra 30 perckor, október 6-án, hétfőn délelőtt 11 órakor és október 7-én kedden délután 5 órakor. Rendezőség, Actio Catholica, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Párkány László

Tüzek gyultak vasárnap szerte az országban Széchenyi István emlékezetére

A Kormányzó úr nyújtotta át égő fáklyát az ifjuságnak

A Magyar Távirati Iroda jelenti Gróf Széchenyi István születésének 150-ik évfordulóján Budapesten nagyszabású emlékünnepeket rendeztek. Az ünnepségek délelőtt a Vigadóban kezdődtek. Fél 11 órakor harsona szó jelezte a főmélítőságu pár érkezését. A kormányzó párt a miniszterelnök és Bárcziházy Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár fogadta. A Vigadót zsufolóság megtöltött közönség lelkesen ünnepelte a kormányzói párt. Az Egyetemi énekkar ezután elénekelte a Himnuszt, majd a Kormányzó Ur meggyújtotta az emlékezés fáklyáját, és a következő szavakkal adta át az ifjuság vezetőinek:

— Emlékezzünk gróf Széchenyi Istvánra, a leghívebb és legnagyobb magyarra, aki égő fáklyaként ég és világít ma is a nemzetnek. Tünneméyes élete, kiapadhatatlan alkotóereje és irányadó eszméi útmutatást jelentenek a magyarság számára. A Széchenyi szelleméből fakadó tűz az áldozatos tiszta hazaszeretet tüze. Adom a tüzet a magyar ifjuságnak, hordozza lelkében, vigye faluról-falura, városról-városra.

Ezután Bárdossy László m. kir. miniszterelnök mondott ünnepi beszédet:

— A nemzet igazi ereje — mondotta, — a saját véreből származó nagyjainak szellemében él. A géniusz titkát számosan próbálták megfejteni. Csak annyit tudunk, hogy a nagyság az egység és a nemzet csodálatos kölcsönhatásában rejlik. Nincs nemzet, amelynek ne volna nagy egyéniségei. Ezer éves történelme alatt a Gondviselő a teremtő és irányító géniuszok egész sorát adta a magyarságnak. Széchenyi Istvánt azért küldte, hogy felrzza a nemzetet, hogy fel-emelje, felmagasztalja nemzetünket. Tudatosá tegye a magyar hivatást és rendeltetést ezen a földön. Szelleme mindenre kiterjedt. Modern gondolatokat és terveket szőtt, és terveit és gondolatait ezek megvalósításán át bevészte a haza történelmébe.

HAZÁT NEM ALKOTOTT A HOLT FÖLD, HANEM AZ ÉLŐ EMBER

A miniszterelnök ezután méltatta a nagy magyar munkásságát.

— Bizony, — mondotta, — hazát nem alkotott a holt föld, hanem az élő ember és az Istennek e napszámosa egyetlen pillanatot sem mulasztott el, hogy a csunyácska ország parlagjából hazát teremtsen. (Hosszszantartó lelkes taps.) Az eszméi célok megvalósításánál a valóság szempontjaiból indult ki.

A miniszterelnök beszéde közben többször idézett Széchenyi műveiből: — Ugy érzem, — mondotta, — hogy Széchenyi emlékének nem áldozhatunk méltóbban, mint hogy újból felidézzük gondolatait.

A miniszterelnök ezután a többi között idézte Széchenyinek ma is aktuális szavait: „Egyesült erővel iparkodjunk azon, hogy Magyarországon egy ember se legyen kenyér és ruházat nélkül”, — majd így folytatta:

— Sokszor gyötörte aggodalom, egész az örületig. Él benne a bizonyosság, hogy az éjjelek csak tűnő

esetek a nemzet életében és az éjszakai álmai után megjön újra a rózsaszínű hajnal. Most újra háboruban él a nemzet. Vitéz katonáink száz haldivezély között, napról-napra bizonyosságot adnak arról, hogy a nemzet élni akar és méltó az életre, mert áldozatot tud hozni a méltó, jobb és szebb jövőért. Széchenyi után, Széchenyit követve, legyen a nemzet nagy, de legyen bölcs is.

ELINDULNAK AZ ÉGŐ FÁKLYÁK ÉSZAKRA, KELETRE, NYUGATRA ÉS DÉLRE

A miniszterelnök beszédét Istenhez való fohászkodással fejezte be. Azután az Egyetemi Énekkar elénekelte a Szózatot. A távozó kormányzói párt a közönség lelkesen éljenezte. A kormány tagjai a fáklyás küldöttség

után a Széchenyi-szoborhoz vonultak. Az Akadémia előtti Széchenyi-szobor körül levente-díszsereg sorakozott fel. A harsonák hangjai mellett a fáklyavívő meggyújtotta a szobor előtti emlékmű kandelláberjét.

Ezután Varga József ipar- és kereskedelemügyi miniszter lépett a szobor talapzatára és magas szárnyalású beszédében méltatta Széchenyi István gróf nagy munkásságát és annak eredményeit. Vázolta pályafutását, majd felsorolta mindazokat a nagy tetteket, amelyeket a nemzet érdekében végzett. Beszéde után Kormányzó Ur Ófelmúltósága nevében Bárdossy László miniszterelnök köszönetet helyezett a szoborra, majd a közéleti és társadalmi előkelőségek koszorúzták meg a szobrot.

Nagy István, a Nemzeti Színház művésze elszavalta Arany János „Széchenyi emlékezeté” című költeményét. Ezután a futók meggyújtották fáklyáikat, mialatt a Leventezenekar eljátszotta a Himnuszt. A fáklyákat vívó futók elindultak a budapesti Széchenyi alapítású intézményekhez, majd nyugatra, északra, keletre és délre. A futás közben a nagyobb helységeken ünnepséget rendeznek és meggyújtják az ottani Széchenyi-emlékművek örökgyóit.

Háromemeletes városi bérházat épített a város a színházi diszletraktár helyére

Az ujságárusító bódék, a Szent László-tér és az adómentes építkezés ügye a városrendzési bizottság előtt

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt 11 órakor ülést tartott a városrendzési és szépitési bizottság dr Hlatky Endre főispán elnöke mellett a városháza kistermében.

Az ülés legfontosabb tárgya a városi bérház építésének kérdése volt. A polgármester beszámolt a belügyminisztériumban lefolyt megbeszélésről, amelyen a város részéről részt vett dr Hlatky Endre főispán, dr Gyapay László helyettes polgármester és Palcsik Sándor mérnök. A kiküldötték kijelentették hogy Nagyváradon igen nagy a lakáshiány. A városok részére tervbevett kölcsönből Nagyvárad 500.000 pengő kölcsönt kap bérházépítés céljára, 25 évre. 5.5 százalékos kamattal, 7.5 százalékos annuitással.

Új ujságárusító bódék építése

A második legfontosabb napirenden szereplő ügy az ujságárusító bódék kérdése volt. Ezzel kapcsolatban kétféle minta érkezett be.

Dr Horváth György rendőrfőtanácsos véleménye szerint közlekedési és szépitészeti szempontból nem kell engedélyezni a bódék felépítését. Az építésnél egyébként figyelembe kell venni a közlekedési törvény rendelkezéseit, amelyek 10 méteres távolságu járdát követelnek meg.

Dr Schirllert Béla a kérdés szociális vonatkozására hívta fel a figyelmet. Kis egzisztenciákról, amellet kereskedelmi vállalat rentabilitásáról van szó, szükséges, hogy az ujságárusító járdá széléről odanyulhasson lapjáért.

Szabó János és Kortsmáros László hangoztatják, hogy szükség van a bódékre, amelyekben az árusítást ha-

annuitással.

A helykiválasztás ügyében már volt egy helyszíni szemle és a színházi diszletraktár épületének a telke a legalkalmasabb erre a célra. Itt lehetne felépíteni egy 3 emeletes bérházat, földszintjén hat üzlethelyiséggel.

Az építkezéssel kapcsolatban a második kérdés az volt, hogy hol építsenek. A diszletraktár helyén felmerül az utcaépítési gondolata. Ha utcát nyitnak, parcellázni lehet.

A bizottság úgy döntött, hogy az Emke mellett íves alakú utcát kell nyitni, közepén legyen az építkezés, a Bémer-tér felé néző fronttal. Az új utca két oldalán még 6-6 ház építésére jut elegendő telek.

dirokkantak kapnák meg.

Ezután a helyre vonatkozó két javaslatot vette tárgyalás alá a bizottság és dr Horváth György hozzájárulásával a következő helyek jöhetnek számításba: 1. Rákóczi-úton a pénzügyigazgatóság előtt. 2. A szemben lévő trafikot lebontják. 3. A Horthy Miklós-úton, a Múzeum-kerttel szemben. 4. A Nagypiac-téren a Hlatky Endre-utca sarkán. 5. Balassa-tér, 6. Templom-tér, 7. Rulikovszky-úton a Hadapródiszkolával szemben, 8. az Ezredévi emléktéren a gyaloghídnál, 9. a Sztaroveszky-utcán a Medvigy-patika körül. 10. a Bunyitai-ligetben a Baross-híd főjénél, 11. Bánya-sor 10 szám előtt.

Az építésre Palcsik mérnök tervét fogadták el.

Ezután dr Soós István polgármester

a Szent László-tér ügyét ismertette. Az ott lévő kőkerítések, oszlopok nem illenek oda, le kellene bontani. Elve azonban az, hogy csak akkor bontsanak, ha építeni is tudnak.

Urbán főkerítés véleménye szerint az ott lévő építkezésben van sok rossz, de van a bizánci stílusnak egy-két remek utánpótlása is. Javasolta, hogy kérjék ki Rapaich Rajmund, Kertész K. Róbert és Szilágyi István fővárosi főkerítés véleményét.

Dr Hlatky Endre főispán bejelentette ezután, hogy a pénzügyminisztériumban nyert pályázás szerint ki kell jelölni az utcákat, amelyek adómentes építkezés szempontjából figyelembe jöhetnek. Elsősorban a következő utcák jöhetnek számításba: az Emke mellett nyitandó új utca, a Rákóczi-út, Horthy Miklós-út, az új országút két oldala, Schlauch-tér mindkét oldala, Sztaroveszky-utca, a Velence-part, Rulikovszky-út, Árpád Vezér-út, Gömbös Gyula-út, Kórház-utca, Belezna-utca, Teleki-utca, Gillányi és Mátyás király-utca, a Szent János-utca, a Körös-part, Szacs-vay-utca. Természetesen ezek még nem végleges kijelölések.

Végül bejelentette a polgármester, hogy rövidesen életbe lép a városrendzési törvény, amelynek értelmében a befejezetlen épületek tulajdonosait felszólítják, hogy záros határidőn belül fejezzék be épületüket, ellenkező esetben kisajátításnak van helye.

Hlatky Endre főispánt ünnepelte a Tűzharcos Szövetség

Bensőséges ünneplésben részesítették a Nagyvárad Tűzharcos Szövetség vasárnap délután dr Hlatky Endre főispánt a „Nemzetvédelmi Kereszt”-tel való kitüntetés alkalmából.

A Rákóczi-úti székházban megjelenő főispánt Vitán Zoltán vezetőtiszttel az élén a vezetőség fogadta. A „Magyar Hírszék” elhangzása és az esett bajtársokról való egy perces ünnepélyes megemlékezés után üdvözlő szavakat intézett az ünnepelthez. Vitán Zoltán többek között ezeket mondotta:

— Tudod, hogy a tűzharcos keveset beszél, de amit mond, az nagyon mélyen jön a léleknek mélyéről. A nagyvárad Tűzharcos Szövetség nemcsak azt tartja nyilván Rólad, hogy katonának jó voltál a világháborúban, de tudja azt is, hogy első között voltál 1919-ben azok soraiban, akik életük kockáztatásával igyekeztek itt, szülővárosodban, ellenállni egy romboló áradatnak.

— Világháborús magatartásod szent magyar kötelesség betöltése volt. Amire 1919-ben vállalkoztál, s amiért mostani legfelsőbb kitüntetésedet kiérdemelted, az a kötelességen tuimendő, önként vállalt, parancsba nem adott hazafiasság.

Az üdvözlő szavak elhangzása után dr Hlatky Endre főispán megköszörve az ünneplést, keresetlen szavakkal mondta el ténykedéseit, amit a „Nemzetvédelmi Kereszt”-tel való kitüntetésének alapját képezték.

A főispán az ünnepség befejezése után a kapuig sorfalat álló tűzharcosok üdvözlése között hagyta el a szövetség székházát.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.

SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30. félévre 15, egy óra 2.50 pengő

Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

MIKOR SÖTÉTITSÜNK?

(MTI) A világítás elsötétítését szeptember 22-én 18 óra 50 perckor kell végrehajtani és hajnali 5 óra 50 percig tart.

Gyapay László helyettes polgármester hazaérkezett szabadságáról. Nagyvárad. Saját tud. Dr Gyapay László h. polgármester hétfőn visszaérkezett szabadságáról. Hivatalát azonban nem tudta átvenni, mert influenzában megbetegedett és magas lázzal fekszik lakásán.

EGYÜTT ÜNNEPELÜNK? Hétfőn reggel zárva maradtak Nagyváradon azok az üzletek, amelyek még mindig nincsenek magyar kezében. A főutca hosszú során végig alig nyílt ki egy-két boltajtó, hogy a hétfői nagy forgalom idején eleget tudjanak tenni a vásárló közönség kívánalmainak. Voltak mellesleg a kávéházak, melyeken egyetlen egy üzlet sem nyitotta ki ajtaját, — ünnepelt. És a keresztyén közönség kémtelen volt velük együtt ünnepelni. Mert még mindig egész sor olyan kereskedés van, amelynek szakmájára nincsen magyar cég, — és ezek talán a legfontosabb kereskedelmi ágakban találhatók. A magyar Nagyváradon a kereskedelem egyeduralma zsidó kezében van még mindig és a keresztyén magyar közönség, ha ők ünnepelnek, kénytelen velük együtt megtartani az ünnepet. Zárt üzleti redőnyök és elzárt vásárlási lehetőségek között...

Bajtársi összejövetel. A volt cs. és kir. 37-es és 139-es gyalogezrednek szokásos összejövetelét szeptember 24-én, szerdán este 8 órakor is megtartjuk a szokásos helyen. Ezen az összejövetelen nagyfontosságú javaslat fog elhangzani, azért kérjük bajtársainkat, hogy minél nagyobb számmal megjelenjen szíveskedjenek. Fogyasztás nem kötelező. A volt cs. és kir. 37. és 139-es gyalogezred ezrednap rendező bizottsága.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelentik (MTI): A Temesvárról Bukarest felé haladó személyvonat Pilesti állomás bejáratánál erős fékezés következtében kettészakadt, majd a második rész nekifutott az előtte haladóknak. Három utas meghalt, egy súlyosan megsebesült.

NÉMETELLENES TUNTETÉSEK ARGENTINÁBAN. Buenos Airesből jelentik: (NTI.) A német főkonzul elutasítása előtti éjjel egy suhancokból álló csoport benzines anyagot dobott a főkonzul villájára. A német iskola ellen is hasonló merényletet követtek el. A város utcáin a németek ellen tüntetnek. (MTI.)

MÁSODIK GYERMEKKOR. (MN) Egy 112 éves columbiai asszonynak, aki száztíz éves korában utolsó fogát is elvesztette, minden foga újra nőtt.

A nagyváradai Katolikus Dolgozó Lányok Szent Agnes Csoportja jól sikerült műsoros délutánt rendezett vasárnap az Orsolya Zárda nagytermében. Előadásra került A ködmönke és Leszámlolás című két egyfelvonásos. Ezenkívül ének- és szavalatszámok, meg mókás jelenetek szerepeltek a műsoron. Külön dicséretet érdemel: Barla Magdi ügyes műsorbevendése, Nagy Erzsike mókás jelenete és Szecey Margit éneke. De a többi szereplők is: Mohácsi Böske, Kun Anna, Száva Eszter, meg a Katolikus Legényegylet vendég tagjai: Tózsér József, Novy Rudolf, Székely Lajos és Sandor István mind jók voltak. A rendezők: M. Ignácia vezető és Piuzzi Vilma D. h. tagtársigazgató szép munkát végeztek. A közönség meglepedéssel távozott a derűs, hangulatos előadásról.

PANASZNAPEL ÉRMIHÁLYFALVÁN. Szeptember 24-én délelőtt Ermihályfalván dr. Patkó Elemér képviselő beszámolt és képviselői panasznapot tart.

16.2 MILLIÓ RÁDIÓELŐFIZETŐ NEMETORSZÁGBAN. A német rádióelőfizetők száma az utóbbi évben tovább emelkedést mutat. Nagymetország területén a birodalmi statisztikai hivatal közlése szerint, ez év közepén 16.2 millió rádióelőfizető számláltak. Az adatokból kitűnik, hogy száz háztartásra 63 rádióelőfizető esett, amely az 1933. évi rádióelőfizetők számával összehasonlítva, jelentős emelkedést mutat. (MNK.)

Papir, szalma és kukoricahécs feloldozó tanfolyam kezdődik ma délután, illetve este a Katolikus Dolgozó Lányok rendezésében — az Orsolya Zárdaiban. A részvételi díj (az anyag ára) 1 pengő. A tanfolyam egy hónapig tart, hetenkint háromszor délután vagy este, megállapodás szerint. Jelenkezni és érdeklődni M. Ignaciánál lehet. Váradai leány és asszonytestvéreinket, főleg munkástestvéreinket szeretettel hívjuk és várjuk!

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMENY A BIHAR-MIHÁLYFALVAI UTON BERETTYÓ-HID ÉPÍTÉSÉRE. Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium a Bihar-ermihályfalvai törvényhatósági közúton létesítendő Berettyó-híd építésére és a kapcsolatos munkálatok vállalati úton való végrehajtásának biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdetett meg. A munka költségéinek biztosításáról gondoskodás történt. A munka megkezdésének ideje 1942 évi október hó 31. Az ajánlatok az összes munkákra teendők. Részletes tudnivalók a Hivatalos Lap legutóbbi számában jelentek meg.

Megjelent Nagyvárad város jövő évi költségvetése. Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad jövő évi költségvetése — hatalmas kötetben, megjelent. A város szükségletei 6,232.189 pengőt tesznek ki, a fedezet viszont csak 4,717.189 pengő, a hiány tehát 1,585.000 pengőt tesz ki.

TÜZVÉSZ PUSZTÍTOTT EGY BOSTONI VASUTI RAKTÁRHÁZBAN. Bostonból jelentik: (NTI.) Bostonban négy vasuti raktárházban és négy szomszédos épületben nagy tűz pusztított. Eddig 15 sebesülés történt. Az okozott kár 1 millió dollár. (MTI.)

Fürtwängler Bécsbe szerződött. A bécsi állami opera a téli idényre más neves karmesterek, mint Knappertbusch mellett Fürtwängert is lekötötte a téli idényre. Az idénynek fénypontját a „Fidelio” új rendezésében való bemutatása fogja alkotni Fürtwängler zenei irányításával.

PILCZ LÁSZLÓ KITUNTETÉSE.

A „Magyar Lapok” és a „Néplap” szerkesztőségének bensőséges családi ünnepe van ma. Egyik tehetséges, rokonszenves kollégánkat, Pilcz Lászlót, akinek színes riportjait, erőteljes cikkeit már régen megszerette olvasóközönségünk, váratlanul szép kitérítés érte: megkapta az erdélyi bevonuláson résztvevő katonák emlékérmét és egyben tartalékos zászlóssá léptették elő. Pilcz László a tavalyi bevonuláskor Nagyváradnál lépte át ezredével a trianoni határt s nyomult előre az ezeréves magyar határig, hogy mint a felszabadító magyar hadsereg egyik lelkes, fiatal tagja, életét is feláldozza ha kell. Erdély visszaszerzéséért. — Pilcz László karátársunk szerényen hártotta el magát: minden spontán megnyilatkozó ünnepést, amiben szerkesztőségünk tagjai részesítettek, mi azonban nem elégszünk meg ezzel és itt, a nyilvánosság előtt szoritjuk meg katonai kitérítése alkalmából a szokottnál is melegebben, a tollat és fegyvert egyforma lelkesedéssel forgató kezét.

Felhívás az Iparosokhoz! Az Ipartestület testületileg lobogó alatt vonul fel 23-án, kedden a Széchenyi ünnepélyre. Felhívjuk az ipartestület kötelékébe tartozó iparosokat, hogy minél nagyobb számmal vegyenek részt az ünnepi felvonulásban. Gyülekezés 23-án, kedden fél 8 órakor az Ipartestület székházában. Az Ipartestület elnöksége.

KÖSZÖNET A MÁSVILÁGRÓL. (MN)

Egy mannheimi pék pálinkás üvegét biztonság okából a következő felirattal látta el: „Vigyázat, méreg!” Annál nagyobb volt meglepetése, mikor megszomjazva, az üveget üresen találta. A „méreg” felirat alatt a következő felirat díszegett: „Hálás köszönet a más-világról! Az öngyilkos.”

TÖMEGSIROK TANUSKODNAK A BOLSEVISTÁK KEGYETLENSÉGÉRŐL. Stanislouból jelentik (MTI): A stanisloui körzet bírósága a bolsevisták kivonulása után a bíróság udvarán három tömegsírt fedezett fel. Ezekben tüntették el a bolsevisták áldozataikat. Más sírokat magában a városban és közvetlen környékén találtak. Az egyik faluban kétszáz hullás tömegsírba akadtak, egy másik faluban három nagy tömegsírt találtak. Ezekben a bolsevisták nagy tömeg embert ástak el, akiket kegyetlen kínzások után ölték meg. A személyazonosságát egyetlen esetben sem lehetett megállapítani mert a hullák a felismerhetetlenségig össze voltak roncfolva.

Pusztító tüzvész Istanbulban. Istanbulból jelentik: Vasárnap reggel borzalmas tüzvész pusztított Istanbulban. Háromszáz épület, közöttük a görög patriarcha palotája is, a lángok martaléka lett. Több mecset is elpusztult.

Isztanbulból jelentik: (NTI) Az isztanbuli tüzvésznek összesen száz lakóház esett áldozatul, melyek porráégttek. Ötszáz személy hajléktalanná vált. A tüzvész egyetlen halálos áldozata az egyik mecset hetven éves muzulmán papja. A tüzvész oka még ismeretlen.

Kinevezések. A Budapesti Közlöny legújabb száma közli, hogy Rákóczy Zoltán máramaroszigeti m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolai segéddíjas tanárt a közoktatásügyi miniszter állami ipariskolai helyettes tanárrá kinevezte. — Szabó Gyula szatmárnémeti okleveles középiskolai tanárt az ottani tankerületi főigazgatói hivatalhoz ideiglenes minőségű tanügyi fogalmazó gyakornokká nevezték ki.

Tucán néven erdélyi filmvállalat alakult

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes ember, még érdekesebb ügyben érkezik Nagyváradra a napokban. Cserevény József, az ismert magyar filmrendező Turán név alatt filmvállalatot alapított, elsősorban erdélyi művész- és városfilmek gyártására. Célja az, hogy egyrészt a festői szépségű erdélyi városokat megismertesse filmfelvételekben a magyar közönséggel, másrészt pedig, hogy erdélyi írók és színészek bevonásával erdélyi tárgyú filmeket gyártsanak. Cserevény József Kolozsváron leszerződött filmfelvételekhez Tompa Sándort, Czoppán Flórit és Hadházy Erzsébetet és Tahy Annát, de a nagyváradai szintársulatnál is szét akar nézni megfelelő erőik után. A sok terv és kísérletezés között végre egy reális, komoly vállalkozás: amelyre Erdély és Keletmagyarország írói és színészei nyugodtan számíthatna.

100 EZER PENGŐS SZÉCHENYI-ALAPOT LÉTESÍTETT A HANGYÁ. Az Esti Ujság írja: A Hangya igazgatósága Széchenyi István emlékére 100.000 pengős alapot létesített azzal a rendeltetéssel, hogy annak jóvedelmét tehetséges Hangya-alkalmazottak továbbképzésére fordítsák.

ZENDÜLÉS TÖRT KI AZ ANGOL FASISZTÁK INTERNÁLÓ TÁBORÁBAN. Stockholm-ból jelentik a Pesti Ideérkezett jelentések szerint Man szigetén, ahol az angol fasisztákat őrizetben tartják, zendülés tört ki. Órákon át hajigálták a drótsövényen kívül álló őrséget, amelynek azonban parancsa volt arra, hogy addig nem szabad löni, amíg a foglyok nem kísérelnek meg szökést.

ÉSZAKI FÉNY MAGYARORSZÁGON. A Magyar Távíratí Iroda jelenti: A m. kir. meteorológiai és földmágnésségi intézet hivatalosan közli, hogy Magyarországon szeptember 19-ére virradó éjjel északi fény volt látható. Az északi fényt Budapesten kevéssel éjjel után hajnali négy óráig látták. Már a megelőző napokban erős földmágnésséget jegyeztek fel a mágneses műszerek. A mágneses jelesek is 19-én délelőtt érték véget. A meteorológiai intézet igazgatósága kéri mindazokat, akik az északi fényt észlelték, hogy észleleteiket a meteorológiai intézetnek (Budapest, postafiók 414) rendelkezésre bocsátani szíveskedjenek.

Széchenyi-emlékünnap a premontrei gimnáziumban

A premontrei gimnáziumban vasárnap délelőtt igen szép Széchenyi-emlékünnapot tartottak, amelyen a növendékek teljes számmal megjelentek, de sok szülő és érdeklődő is résztvevett a szép ünnepségen, amelyet a Himnusz vezetett be. Ezután Vályi Nagy Géza gyönyörű, Széchenyiről írott költeményét szavalta el Wesselényi Tibor másodikos diák, korát meghazudtoló lendülettel. A Szózat elnéklése után Oswald Arisztid igazgató mondott emlékbeszédet Széchenyiről, körvonalazta a legnagyobb magyar működését, életfolyását és tragikus végét. Ezt a beszédet egy másodikos kisdiák, Percsenyi Gyula leírta, olyan erőtlen és minden részletre kiterjedően, ami a gimnáziumi nevelés legszebb eredményei közé tartozik. Végül a Magyar Hízekegyet énekelték el a jelenvolttak és ezzel a szép, lélekemelő iskolai ünnepség végetért.

Belvárosi mozgóban

A budapesti CORZO 3-ik hétre hosszabított óriási sikert aratott vigjátéka

Kislány nagy kaland

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Fehérvári huszárok
(Hét szál rózsa)A legkitűnőbb magyar zenés vigjáték.
Páger, Egry M., Kabos, Pércv. Pethes, Olvedy Zs.
Pótkép: Robin Hood és a mókusok.
Legújabb hirdető.

Apolló filmszínházban

Kedden indul

Asszony a tűzvonalban

A legizgalmasabb és legérdekesebb kémfilm.

Két vádlott — két világ

Rövid egymásutánban két bűnügyet tárgyalt a ma nap a nagyvárosi törvényszék egyik ítélőtáncsa. Az egyikben budapesti zsidó ügynök volt a vádlott, a másikban pedig egy szalárdi magyar parasztleány.

A zsidót, aki a Handel névre hallgat, család miatt vonta felelősségre a bíróság. Handel zsidó néhány hónappal ezelőtt „örhetellen” villanylámpák, adott el különböző nagyvárosi cégeknek és intézményeknek; a megrendelés felvételekor nagyobb összegeket szedelt be mindenütt, de az áru leszállításáról megfeledezett. A cégek és intézmények hiába sürgették a törhetetlen villanykörtéket: Handel úr a füle botját sem mozdította. Az egyik károsult nagyvárosi vállalat igazgatója erre, Budapesten jártában, utánnyomozott a nagy fővárosi cégek, amelynek szolgálatában Handel úr ügynököl és kiderült, hogy ez a cég egyáltalában nem is létezik. Ekkor feljelentette a székhámoz zsidót, akit a budapesti rendőrség le is tartóztatott.

Nagyváradon, a bűncselekmény elkövetésének helyén, kellett a pesti zsidónak bíróság elé állania. Természetesen tagadta, hogy ő székhámozkodott volna itt városzerte a törhetetlen villanykörtékkel.

— Tény és való, — mondotta, — hogy én vagyok a Handel. De valaki más garázdálkodott Nagyváradon az én nevem felhasználásával.

A bíróság erre szembesítette őt a károsult vállalat igazgatójával, aki a megrendelést tekintélyes összeg előlegezésével eszközölte és a pénztáros kisasszonnyal, aki jelen volt az üzletközlésnél. S felszólította őket, nyilatkozzanak, megismerik-e a vádlottban a tettest. Erre az igazgató is, a kisasszony is, jól szemügyre vette a vádlott jellegzetes zsidó pónmagját és mindketten határozottan kijelentették:

— Legjobb emlékezésem szerint ő volt az.

— De kérem, — akadékoskodott a zsidó, — tessék jól megnézni engem... Hiszen annyi emberhez hasonlíthatok...

A bíró ismétellen figyelmeztette a tanukat, esküvel is megerősítendő vallomásuk súlyos következményeire, hiszen a vádlott, ha tette rábizonyosodik, hét évig terjedhető börtönbüntetéssel lakol. A tanuk azonban határozottan és állhatatosan ismételték:

— Ráismerek: Ő volt az.

A vádlott még mindig nem adta fel a harcot.

— Kérem, — mondta fájának jellegzetes elhárító mozdulatával. — Még mindig lehet tévedés... Van egy öcsém, aki úgy hasonlít réám, mint egyik tojás a másikhoz. Tessék nézni, itt a fényképe.

A tanuk csodálkozva meredtek hol a kevés hasonlatosságot mutató fényképre, hol a vádlottra, aki, imé, nyugodt lélekkel becsukalta volna hét esztendőre tulajdon testvéröccsét. —

de megint csak azzí állapították meg, hogy a vádlott volt a tettes.

A tárgyalást vezető bíró most felszólította a tanukat, hogy tegyenek esküi vallomásukra. De a vádlott közbevettelte magát:

— Nem vonom kétségbe a tanuk jóhiszeműségét, de mégis, engem, mint mélyen vallásos embert, nagyon megrendítene, ha téves vallomásra ragadtatnák magukat az Isten nevében.

Ezt már megszokta a bíró és keményen rendreutasította a vádlottat: ne aggódjék ő a más lelkiüdvéért.

S az ítélet, amelyet csak súlyosbítozott ez az enyhén szólva szemtelen magatartás, méltó megtorlása volt az elkövetelt szélhámozások sorozatának...

A másik vádlott, a szalárdi parasztleány betöréses lopásért állt a bíróság előtt. Felemelt fővel nézett sorsával szembe s kertes nélkül, a meglevedt, de ön maga felett is szigorú ítélőszéket ülő ember nyíltságával válaszolt a feltett kérdésekre.

— Beismeri tettét?
— Igen, instálom. Betörtem, lop-tam.

— Bűnösnek érzi magát?
— Igen, instálom.

— S hogy történt a dolog?
— Könnyen ment, instálom... Fel-feszítettem az asztalt és kivettem a fiókjából a pénzt.

— És miért tette ezt?
— Pénzre akartam szert tenni. Mula-tni akartam egy jót Söröztem is, huzattam is a cigánnyal, amíg el nem fogott a csendő. Bolondot csináltam, instálom, meg is érdemlem a büntelést, csak ne tessék nagyon el-ítélni, többet nem teszek ilyet.

Igy vallott a magyar parasztleány. Eszébe se jutott, hogy takargassa, szepítse tettét... A bíróság meg is jutalmazta érte. A legenyhébb büntelést róta ki, amit a büntetőtörvénykönyv megenged.

Az összehasonlítás a két vádlott között két népfaj jellegére mutat rá, amelyek soha ki nem egyenlíthetők, soha ki nem békíthetők ellentétesek. És akkora erkölcsi fölényt állapít meg a szalárdi parasztleány fajtája javára, amely még a vádlottak padján is fennkölt magasságban ragyog a másik fajta morális értékei fölött.

(*)

SPORT

Érthetetlen vereséget szenvedett a NAC
KAC - NAC 5:3 (0:3)

Nagyvárad. Saját tud Ragyogó nap-sütéses nyárvégi idő kedvezett a két erdélyi NB egyesület találkozásának. Az előmérkőzésen már mintegy 2000 néző tapsolt a NAC II pompás játékának, senki sem gondolt még akkor az alig két óra múlva bekövetkező hihetetlen vereségre. A NAC nyugodtan készülődik, nyoma sincs az izgalomnak. A kolozsvári csapat mezbe öltözve jött ki, rövid bemelegítés után már vonulnak is ki a csapatok. A KAC-nál változás van, Bokor helyett Csákány a jobbiedezet.

A választnál a NAC-nak kedvez a szerencse, így a KAC kezd a következő összeállításban:

KAC: Seprényi — Szaniszló II, Vass — Csákány, Telegdi Pál — Lukács, Szántai, Bonyhádi, Reinhardt, Brassai.
NAC: Várdai — Molnár, Domján — Kalocsai II, Juhász, Deményi — Kovács II, Sárvári, Mihók, Bodola, Tóth III.

A kolozsvári csapat kezd, azonnal támad. Reinhardt hosszan szökteti magát.

A 3 percben jut szóhoz először a NAC.

17. percben Bodola a jobbszélről ad be, Tóth pompásan veszi át a labdát, néhány lépést tesz, majd 20 méterről jobbal hataimas gölt lő a balsarokba. 1:0.

Seprényi dobta magát, de nem védhetette a lövést.

A 23 percben

Bodola a szögletről ad be, Sárvári állítja a labdát, majd a kapus fölött a hálóba lő 2:0.

A 30. percben

Mihók játszik Matyihoz, a szélső néhány lépést tesz, aztán laposan lő ismét a balsarokba. 3:0.

A 42. percben Kalocsai és Bonyhádi ütközik össze, a kolozsvári játékost leviszik a pályáról.

NAC-támadás közben ér véget a félidő.

A szünetben

Szaniszló I. Juhászt fogja el és irtényezeti. Rónai edző teremt rendet. A kolozsváriknál a sérülteket ápolják, Csákányt a kórházba viszik, ahol hatalmas turbant kap.

Kitűnő eredmények a „Nagyvárad” bajnokságokon

Az NSE rendezésében lefolyt Nagyvárad atlétikai bajnokság részletes eredményei:

Seniorok:
100 méteres síkfutás:
1. Krupka NSE 11.7 mp. 2. Pozsonyi MÁV 11.9 mp., 3. Erdős Esta-Sun 1.2 másodperc.

Ifjúságiak:
1. Kovács MÁV 12.3 mp, 2. Szeder-nyé 12.5 mp, 3. Babrik 13.1 mp
400 méteres síkfutás:

A NAC-nál nyugodt a hangulat. Tóth Matyit és Juhászt együtt fényképezik. Ekkor még senki sem gondolt arra, hogy mi következik a második félidőben.

Visszaesik a NAC

A második félidőben 9 emberrel kezd a KAC Zöld-fehér fölény alakul ki, bár szemmel látható, hogy teljesen akarat nélkül játszanak.

A 22. percben vendégcsapat támad. Brassainál van a labda, a tizenhatoson belül elesik, mellette áll Domján, de hozzá sem ért a játékoshoz, a bíró azonban 11-est ítélt. Brassai belővi. 3:1.

A 28. percben szögletre jut a KAC Bonyhádi lövi, a labda érintés nélkül jut a hálóba. 3:2. Óriási kapushiba!

Fokozódik az iram, támad a KAC, a labda ide-oda pattog a NAC kapuja előtt.

Molnár, majd Domján röviden fejel, ott van Szántai, aki kavardásból egyenlít.

A NAC most teljesen beszorítja ellenfelét, a KAC csak lefutásokkal kísérletezik, de ezek igen veszélyesek. A 40. percben a KAC támad.

Brassaihoz kerül a labda, az összekötő kavardásból gölt lő. 4:3.

A 43 percben Lukács lestről kiugrik, Domján a 16-oson belül dancsolja.

a megítelt 11-est ismét Brassai érvényesíti. 5:3.

Bírálat.

A KAC a II. félidő utolsó húsz percében mutatott játéka alapján megérdemelte a győzelmet. Kilenc emberrel sem adta fel a küzdelmet, volt szíve és lelkesedése megfordítani a győzelmet. Egyénileg Seprényi, Szaniszló II Pál és Brassai tetszett.

A NAC érthetetlenül rosszul szerepelt a II. félidőben. Várdai beállítás elhibázottnak bizonyult, hétközben mutatott jó formája megtévesztette a vezetőséget. Molnár és Domján az első félidőben jól, a másodikban zavarodottan játszottak. Kalocsai II bemutatókozása nem sikerült úgy, ahogy vártuk, a fedezetsorba egyedül Juhász elégitett ki. A csatársor és a mezőny legjobb játékosa Tóth III volt.

A bíró a második félidőben sok hibát ejtett. Az első 11-est nem értjük, a további már nem volt érdekes...

Seniorok:

1. Szentgyörgyi Postás 55 mp, Bernyik Esta-Sun 55.1 mp. 3. Medvecz 60 másodperc.

Ifjúságiak:

1. Kovács Máv 57.5 mp, 2. Szekernyés 61 másodperc.

800 méteres síkfutás:

Seniorok:

1. Bernyik Esta-Sun 2.09.2 mp, 2. Szentgyörgyi Postás 2.13 mp, 3. Hídeg Esta-Sun 2.15 mp.

Ifjúságiak:
1. Székely NSE 2.22 mp. 2. Boka Esta-Sun.

1500 méteres síkfutás:

Seniorok:

1. Benyik Esta-Sun 4.38.9 mp, 2. Szentgyörgyi Postás 4.52, 3. Hideg Esta Sun 4.53 mp

Ifjúságiak:

1. Gáll NSE 4.45 mp, 2. Székely NSE 5.11 mp, 3. Baka Esta 5.13 mp.

Magasugrás:

Seniorok:
1. Osztopányi Kolping-Egyetértés 170 cm. 2. Kiss Esta-Sun 155 cm, 3. Soltész Esta-Sun.

Ifjúságiak:

1. Kovács MÁV 150 cm, 2. Gáll NSE 145 cm, 3. Reha MÁV 140 cm.

Távugrás:

Seniorok:

1. Csikós Kolping-Egyetértés 6.11 cm. 2. Krupka NSE 610 cm, 3. Osztopányi Kolping-Egyetértés 605 cm, 4. Erdős Esta-Sun 600 cm, 5-ik Kiss Esta 582 cm, 6-ik Bortos 561 cm.

Ifjúságiak:

1. Bertóti NSE 520 cm, 2. Szekernyés MÁV 5.05 cm, 3. Reha MÁV 4.82 cm.

Súlydobás:

Seniorok:

1. Janza Esta-Sun 12.38 cm, 2. Osztopányi Kolping-Egyetértés 11.42 cm, 3. Réz Kolping-Egyetértés 11.15 cm.

Ifjúságiak:

1. Gáll NSE 10.10 cm, 2. Babrik Esta 9.92, 3. Rehr MÁV 9.30 cm.

Diszkosz:

Seniorok:

1. Domján Esta-Sun 32.65 cm, 2. Janza Esta-Sun 32.20 cm, 3. Lerchner 29.05 centiméter.

Ifjúságiak:

1. Gáll NSE, 2. Rehr MÁV, 3. Bertóti NSE.

Gerely:

Seniorok:

1. Krupka NSE 49.26 cm, 2. Demján Esta-Sun 48.31, 3. Janza Esta-Sun 45.53 másodperc.

Ifjúságiak:

1. Gáll NSE 33 m, 2. Rehr MÁV 31 m. Kalapács:

Seniorok:

1. Lerchner Esta-Sun 35.15 cm, 2. Bertóti NSE.

Sprintbe:

400 m. gát:

1. Kiss Esta-Sun 58.6 mp, 2. Krupka NSE 59.2 mp, 3. Hideg Esta-Sun 66 mp.

NB. I. eredmények:

Ferencváros—MÁVAG 9:0 (3:0).
Lampart—Ujpest 3:3 (3:1).
WMFC—Szeged 3:0 (1:0).
Kispest—SzVSE 2:2 (1:0).
SBTC—Szolnok 4:4 (3:2).
Gamma—Elektromos 3:1 (1:1).
UAC—DIMÁVAG 3:3 (2:1).

NB. II. eredmények:

Mátyás csoport.

Törekvés—SzSE 9:0 (4:0).

Ganz—NyTVE 1:1 (1:1).

Goldberger SC—NSE 4:3 (1:3).

MSE—Z. Danuvia 4:2 (1:1).

Kolozsvári MÁV—DVSC 2:0 (2:0).

KEAC—Törekvés 7:1 (1:0).

A Törekvés vasárnap Kolozsvárott játszott az egyetemisták ellen. A nagyváradi csapat ismét súlyos vereséget szenvedett. Góllövők: Szabó (3), Tombori (2), Juhász (2), illetve Moskó.

NAC II—Gyomai TK 8:1 (4:0).

Góllövők: Milák (3), Haláti (2), Román (2) és Pap, illetve Timár. Jók: Szurgyi, Fuszek, Haláti és Román, illetve Timár és Pocsai.

Felhívás a Széchenyi ünnepség résztvevőihöz

A rendezőbizottság felkéri azokat az iskolákat és egyesületeket, — Szt. László Gimnázium, Állami Polgári Főiskola, Baross Gábor, Felső Kereskedelmi Főiskola, Állami Gépipari Szakiskola, Premontrei Főgimnázium, Bihar Egylet, Nagyvárad Atlétikai Club, Nagyvárad Sport Egyesület, Törekvés Sport Egyesület, Iparos Tanonciskola, — akik az örömtűz viteléhez váltófutókat adnak, hogy futóikat 23-án reggel, pontosan háromnegyed 7 órára állítsák a városháza elé.

Az ünnepségen résztvevő iskolák a Szent László-téren számukra kijelölt

helyet reggel 8 óráig kötelesek elfoglalni.

Az elemi iskolák a vasútállomástól a Bémer-térig, a Szent László-térről a Szent István-térig, a Kapucinus-utcától a Hapaprodiskoláig, gróf Csáky István-utcán, Vitéz-utcán a járda széleken helyezkedjenek el reggel 8.30 óráig.

23-án reggel zenés ébresztő, este pedig fátylas, lampionos, zenés takaródó lesz. A fátylasmenet a Szent László gimnáziumtól indul és bejárva a város főbb utcáit, kb. 8 órakor érkezik a Szent László-térre, ahol a Himnusz és a Rákóczi-induló hangjai mellett kioltják a reggel meggyújtott emléktűzet.

Vidor József Nagyvárad népművelési titkára

Nagyvárad. Saját tud. A kultusz-miniszter most nevezte ki Nagyvárad thjf. város népművelési titkárát Vidor József személyében. Vidor József neve és egyénisége jól ismert Nagyváradon. A román megszállás előtt a premontrei gimnázium énektanára volt. Innen ment fel Budapestre, ahol rövidesen állami énekszakfelügyelő lett és alkalma volt behírvényezni nagy zenepedagógiai tudását. Titkára volt az Or-

szágos Dalosszövetségnek, amelynek szaklapját szerkesztette is. A Zeneművészeti Főiskolán szervezte és vezette a karnagyképző tanfolyamot.

Felszabadulásunk után Vidor József újra visszatért Nagyváradra, ahol a tanfelügyelőségen kapott beosztást és munkakört. Népművelési titkárrá való kinevezése őszinte és egyöntetű örömet váltott ki a városban.

Ünnepélyes évnyitó az állami tanítónőképzőben

Nagyvárad. Saját tud. Széchenyi István gróf születésének százötvenedik évfordulóját városzerte nagy lelkesedéssel ünnepelte meg a magyar közönség. Az iskolák is alkalmi ünnepséget tartottak. Az állami leánygimnázium és tanítónőképzőintézet erre a napra tette évnyitói ünnepségét, amely a Református Kulturpalota dísztermében zajlott le. A terem zsufolóság megelt szülőkkel és érdeklődő közönséggel. Az ünnepélyt a Himnusz vezette be, amelyet a közönség együtt énekelt a növendékek seregével. Ezután Kiss János igazgató mondott évnyitói beszédet, amelyben körvonalazta az intézet nagyjelentőségű célkitűzéseit. A mély gondolatokban gazdag évnyitói beszéde után a növendékek közül

Koppány Erzsébet, Kajári Katalin és Veress Erzsébet szavaltak időszerű verseket, nagy és magárdemelt siker mellett. Végül a Szózatot énekelték el.

A kulturpalotai ünnepség után a résztvevők az Országzászlóhoz vonultak, amelyet megkoszorúzott az intézet tanári és növendék kara. A Magyar Hírszék felemelő hangjai mellett, amelyet a nagy téren összesereglett közönség együtt énekelt a növendékekkel. Balogh Mária lendületes szavallata után Kiss János igazgató mondott ünnepi beszédet, elhelyezve a koszorút az Országzászló talapzatán. Ezután díszőrséget állítottak, Gnadigné Petrosovszky Jolán személyében. Végül a Himnusz énekelték el a közönség.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Ma, hétfőn este** az idei színiévad legmulatságosabb zenés vígjáték újdonsága az Ilyenek a férfiak kerületi műsorra. A darab a budapesti Fővárosi Operett Színház legnagyobb sikerű újdonsága volt. Ez a háromórás kacagtató újdonság kedden és szerdán este is műsorán van a Szigligeti színháznak. Elsőrendű szereposztás, gyönyörű díszletek.

— **Csütörtökön este** Barabás Pál legszemlésebb vígjátéka, a 2000 pengős férfi tölti be a színház műsorát,

Moory Lucyvel, Ihász Klárával és Bartók Juliával a női főszerepekben.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: **Ilyenek a férfiak.**

Kedden este: **Ilyenek a férfiak.**

Szerdán este: **Ilyenek a férfiak.**

Csütörtökön este: **2000 pengős férfi.**

Pénteken este: **Vigözvegy**, premier bérletben, Radnóthy Éva és Dolly Ferenc felléptével.

Hirdessen Magyar Lapokban

KÜLÖNBEN EGÉSZSÉGES...
(MN.) A kaliforniai Santa Monica-ban egy asszony tüzet alkalmával súlyos égési sérüléseket szenvedett. Több hónapos orvosi kezelés után az asszony a következő „fel-szereléssel” hagyta el a kórházat: egy parókéval, egy hamis fogsorral, elefántcsontból és paraffinból készült állal és orral, mesterséges szemöldökkel és szempillákkal, egy üvegszemmel, három műujjal és három ezüstbordóval. Különben az asszony teljesen „egészséges.”

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár szálnáruháza üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruháért. 183

Aranyat, briliánsot, ezüstöt magas aron veszek. órák, ákszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Ráday Gedeon-utca 25. szám alatti 4 szoba, két előszobás modern ház, Erdélyi-utca 12. szám alatti ház, kocsmá és fűszerüzlethehelyiségekkel eladó. Felvilágosítást nyújt dr Dobay és Könyves ügyvédi iroda, Szaniszló-u. 4. 411

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Tiszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Eladó sürgősen szép konyha, előszoba butor, gyermekágy, csillárak, háztartási felszerelések. Megtekinthetők csak délután. Sánc-u. 2. sz. 432

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Ebédlőszőnyeg 3x4-es Argamen, fekete férfi téli kabát alig használt és divatos, teljesen új női őzsi, tavaszi kabát, olcsón eladó délelőtt 3-ig, Rulikovszky-ut 10, fszint 1. 410

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u 4 szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Aranyat ezüstöt, ékszert magas aron veszek Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Lukács György-u. 40. sz. 4 lakásos ház eladó. Érdeklődni Csengeri-u. 2. 416

Különféle

Gyermek ruha és fehérnemű varrást és javítást vállal Sámsonné, Péter-u. 3. szám. 431

350 személyes látványossági szórakozóhely, ruhátára és büfféje bérelhető Nagyváradon. Bővebbet Ritók Zs-u. 21. Halmos. 429

Allást nyec

Fiatallászerkereskedő segédet elcséjére keresek. Sajátkezü írásbeli feltételeket „Becsületess” jellegére a kiadóba kérek. 430

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk Jeientkezni a Neplap expedíciós osztályon

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő:

Dr. Paál Árpád

Felelős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.